

PLAN VAN AANPAK

Evaluatie van RVO-Society, 2022

10 november 2021
Evaluatiecel,
Afdeling Strategie en Coördinatie
Afdeling Onderzoek

Inhoudstafel

1	Inleiding.....	4
1.1	Roger Van Overstraete Society.....	4
1.1.1	Brightlab	4
1.1.2	Scivil	4
1.2	Structurele partner in het wetenschapscommunicatiebeleid	4
1.2.1	W&I decreet.....	4
1.2.2	Beleidsplan Wetenschapscommunicatie	5
1.2.3	Convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en RVO-Society.....	5
2	Aanleiding voor en bepalingen m.b.t. de evaluatie	6
2.1	Aanleiding.....	6
2.2	Evaluatiebepalingen.....	6
2.3	Zelfevaluatie	6
3	Beleidscontext.....	7
3.1	Historiek en kader.....	7
3.1.1	Wetenschapscommunicatiebeleid.....	7
3.1.2	RVO-Society.....	9
3.2	Convenant 2018-2022	10
3.2.1	Aanbevelingen uit de evaluatie(s).....	10
3.2.2	Bepalingen van het huidig convenant	12
3.2.3	Ontwikkelingen tijdens het huidig convenant	13
3.3	Beleidsnota 2019-2024.....	15
4	Doelstellingen en beoogde resultaten	16
4.1	Uitgangspunten voor de evaluatie.....	16
4.2	Doelstellingen van de evaluatie.....	16
4.3	Beoogde resultaten	17
5	Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie	19
5.1	Inhoudelijk.....	19
5.2	Synergie met de evaluatie van de Volkssterrenwachten	19
5.3	Tijds kader	19
5.4	Input van het voorwerp van de evaluatie.....	19
6	Evaluatielijken.....	21
6.1	Ex-postluik.....	21
6.1.1	Beleidsplanning en -realisatie	21
6.1.2	Werking en governance.....	22
6.1.3	Prestaties en Impact.....	22
6.2	Ex-anteluik.....	23
6.3	Conclusies en aanbevelingen	23

7	Evaluatieonderdelen, -methodologie en procedure	25
7.1	Onderdelen van de evaluatie en methodologie	25
7.2	Procedure.....	25
7.2.1	Bronnen.....	25
7.2.2	Evaluator.....	25
7.2.3	Verloop.....	26
7.2.4	Nazorg.....	26
7.3	Planning.....	27
8	Informereren van en afstemming met het evaluatievoorwerp.....	28
9	Elementen m.b.t. de inzet van een externe consultant.....	29
9.1	Algemeen.....	29
9.2	Beschikbaarheid van documenten.....	29
10	Communicatiebeleid	30
Bijlage 1	Richtlijnen/leidraad voor de zelfevaluatie.....	31
	Inleiding.....	31
	Ex-postluik van de zelfevaluatie	32
	Terugblik op conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie	32
	Beleidsplanning en -realisatie/rol, positie en meerwaarde.....	32
	Werking, governance en aansturing	32
	Resultaten, prestaties en impact	32
	SWOT-analyse	33
	Ex-anteluik van de zelfevaluatie.....	33

1 Inleiding

1.1 Roger Van Overstraete Society

RVO-Society¹, voluit de Roger Van Overstraeten Society vzw, is een netwerkorganisatie die begin 2001 opgericht werd om te fungeren als een brug tussen onderzoek en onderwijs. RVO-society is een initiatief van imec², de universiteiten KU Leuven, UGent en VUB, bedrijven uit de ICT-sector en een aantal individuele leden. Ze heeft als doel de interesse van 5- tot 25-jarigen voor technologie aan te wakkeren en zet hiertoe in op het vertalen van de vooruitgang van technologie en wetenschappen en de maatschappelijke relevantie ervan zowel in educatieve projecten voor het onderwijs en de vrije tijd als in initiatieven voor het grote publiek. Hierbij focust RVO-society op maatschappelijke uitdagingen zoals de gezondheidszorg en de klimaatproblematiek, waaronder bv. de noodzaak om rationeler en duurzamer om te gaan met energie. RVO-Society werkt daarvoor nauw samen met onderwijspartners, met wetenschapscommunicatiepartners, met bedrijven en sectororganisaties en met overheids- en beleidsinstanties.

De werking van RVO-Society is gestructureerd rond twee pijlers:

1.1.1 *Brightlab*

De STEM-activiteiten die gericht zijn op onderwijs werden onder “Brightlab”³ gebundeld. Hierbij worden onder meer krachtige leeromgevingen ontwikkeld, waar mogelijk in cocreatietrajecten met scholen en/of andere partners binnen de quadruple⁴ helix, gebruikmakend van accurate STEM-didactiek en vernieuwende content, contexten en didactische middelen (zoals e-learning). Deze educatieve producten worden via teach-the-teacher-concepten gebracht naar het onderwijsveld en vrijetijdsorganisaties die STEM-activiteiten aanbieden.

1.1.2 *Scivil*

Scivil⁵ omvat de opdrachten die RVO-Society toegewezen kreeg om een Vlaams Kenniscentrum voor citizen science op te richten en verder uit te bouwen. Hierbij is het de bedoeling om de kloof tussen burgers, wetenschappers en beleid verder te verkleinen door mensen niet alleen te informeren over wetenschappelijk onderzoek, maar hen er ook actief aan te laten deelnemen. Door zelf als burgerwetenschapper aan de slag te gaan, leren mensen genuanceerder en kritischer nadenken over wetenschappelijke resultaten en ervaren ze het belang ervan voor de maatschappij en voor hun persoonlijke leven.

1.2 Structurele partner in het wetenschapscommunicatiebeleid

1.2.1 *W&I decreet*

RVO-Society is een structurele partner in het wetenschapscommunicatiebeleid. De grondslag hiervoor is vervat in hoofdstuk I, van titel IV/1 (art. 63/14 t.e.m. 63/17) van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid (hierna het W&I-decreet genoemd)⁶. In deze decreetbepalingen wordt gestipuleerd dat de Vlaamse minister bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek en technologische innovatiebeleid, beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie en

¹ Zie ook: <https://www.rvo-society.be>

² Zie ook: <https://www.imec.be/nl/over-imec#rvo>

³ Zie ook: <https://www.brightlab.be>

⁴ Samenspel van kennisinstellingen, bedrijven, overheid en burger, zie ook: <https://ewi-vlaanderen.be/speurgids/speurgids-2019-uitgelicht/innoveren-de-quadruple-helix>

⁵ Zie ook: <https://www.scivil.be>

⁶ Zie ook: <https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1018085.html#H1067144>

popularisering van wetenschap, technologie en technologische innovatie vastlegt in een Beleidsplan Wetenschapscommunicatie. Hierbij wordt de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd om in de uitvoering van dit beleidsplan structurele partners aan te wijzen en te subsidiëren.

1.2.2 *Beleidsplan Wetenschapscommunicatie*

In het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020⁷ zijn conform art. 63/16 van het W&I-decreet de beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie opgenomen waarop de activiteiten van de structurele partners wetenschapscommunicatie volledig dienen aan te sluiten. Deze beleidsdoelstellingen worden als volgt omschreven:

1. *Beleidsdoelstelling 1: “Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM- studierichtingen en doorstroming naar STEM-functies in de werkomgeving”.*
2. *Beleidsdoelstelling 2: “Het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie in het bijzonder voor STEM-disciplines.”*
3. *Beleidsdoelstelling 3: “Het versterken van de (internationale) uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.”*

Daarnaast definieert het beleidsplan het begrip wetenschapscommunicatie, geeft het een historiek van het beleid inzake wetenschapscommunicatie sinds midden de jaren 1990 en worden voor de operationalisering van de beleidsdoelstellingen specifieke aandachtspunten en pistes meegegeven. Als bijlage is ook een overzicht toegevoegd van de structurele partners in het wetenschapscommunicatiebeleid. De huidige⁸ structurele partners met een convenant met de Vlaamse overheid) zijn: Flanders Technology International vzw; de expertiscellen wetenschapscommunicatie binnen de associaties van de Vlaamse universiteiten en hogescholen; RVO-society vzw; Eos Wetenschap vzw en de Vlaamse Volkssterrenwachten. Daarnaast zijn er ook nog structurele partners met wie geen convenant is afgesloten, zoals de organisatoren van diverse Vlaamse wetenschappelijke Olympiades, SciMingo vzw, Breinwijzer vzw, etc. Naast structurele partners worden in het beleidsplan ook een aantal natuurlijke partners inzake wetenschapscommunicatie vermeld, zoals de strategische onderzoekscentra, de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en andere kennisinstellingen. Voor deze partners zijn specifieke bepalingen opgenomen rond wetenschapscommunicatie in hun respectievelijke overeenkomsten met de Vlaamse overheid.

Momenteel is een nieuw Beleidsplan Wetenschapscommunicatie voor de periode 2021-2030 in voorbereiding.

1.2.3 *Convenant tussen de Vlaamse Gemeenschap en RVO-Society*

Het huidige convenant werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 22 december 2017 (VR 2017 2212 DOC1391) en loopt van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2022. Conform art. 63/15 van het W&I-decreet omvat dit convenant onder meer de modaliteiten waaronder de Vlaamse Regering de subsidie verleent, de strategische en operationele doelstellingen en de regels voor de meting en opvolging ervan, bepalingen over de aanwending van de subsidie, etc. Tevens omvat het convenant bepalingen m.b.t. de evaluatie van de algemene werking van RVO-Society. Luik 2 van dit plan van aanpak gaat hier verder op in.

Samengevat kan in elk geval meegegeven worden dat deze evaluatie door het Departement Economie, Wetenschap en Innovatie (hierna EWI of het departement genoemd) georganiseerd wordt en afgerond moet zijn op 30 juni 2022.

Het voorliggend plan van aanpak concretiseert deze evaluatie.

⁷ Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/innoverende-samenleving/wetenschapscommunicatie/beleid-wetenschapscommunicatie>

⁸ Dit evolueerde sinds de opmaak van het beleidsplan in 2015.

2 Aanleiding voor en bepalingen m.b.t. de evaluatie

2.1 Aanleiding

In uitvoering van het W&I-decreet (art. 63/17) stipuleert het convenant 2018-2022 tussen de Vlaamse Gemeenschap en Roger Van Overstraete Society vzw dat de algemene werking van RVO-Society – voor het verstrijken van het convenant – geëvalueerd dient te worden aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen (SD's en OD's), kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) en eventuele andere vooropgestelde doelstellingen en tevens rekening houdend met het ruimere beleidskader (art. 20 §1 van het convenant). De resultaten van de evaluatie dienen als vertrekbasis te worden genomen voor de onderhandelingen over een nieuw convenant (art. 21 §1).

De aanleiding voor de evaluatie is dus ingegeven vanuit een idee om niet enkel terug te kijken op de voorbije convenantsperiode, maar ook om vooruit te kijken naar een volgende samenwerkingsperiode.

2.2 Evaluatiebepalingen

Het convenant (art. 20 §2) specificeert dat de evaluatie in het bijzonder rekening dient te houden met:

1. *het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020;*
2. *het behalen van de Strategische Doelstellingen, Operationele Doelstellingen en de KPI's;*
3. *de jaarverslagen die RVO-Society tijdens de duur van het Convenant heeft bezorgd;*
4. *het ontwerp van beleidsplan 2023-2028⁹ (van RVO-Society).*

Voor de verdere operationalisering van de evaluatie stelt het convenant in §3 van art. 20 dat de nadere bepalingen over de reikwijdte en de inhoud van de evaluatie uiterlijk in 2021 door het Departement EWI opgesteld en aan RVO-Society toegelicht zullen worden. Voorts wordt ook aangegeven dat de kosten voor de evaluatie door het departement worden gedragen (art. 20 §5) en dat ze afgerond moet zijn op 30 juni 2022 (art. 20 §6).

2.3 Zelfevaluatie

De evaluatiepraktijk die het Departement EWI hanteert, voorziet standaard in het opstellen van een zelfevaluatie door “het voorwerp van de evaluatie”. De zelfevaluatie bestaat zowel uit een terugblik (ex-postluid van de zelfevaluatie) als een vooruitblik (ex-anteluid van de zelfevaluatie). Het opstellen van een zelfevaluatie wordt evenwel niet letterlijk in het convenant vermeld. Niettemin wordt in het convenant aangegeven dat de evaluatie rekening dient te houden met het ontwerp van beleidsplan 2023-2027 van RVO-Society voor een volgende convenantsperiode. Een dergelijke vooruitblik op een volgende convenantsperiode lijkt evenwel niet te kunnen losstaan van een terugblik op de voorbije convenantsperiode. Daarom wordt voorgesteld om ook voor deze evaluatie de evaluatiepraktijk op het vlak van de zelfevaluatie hier ook door te trekken. In bijlage 1 worden hiervoor de nodige richtlijnen meegegeven. Ook voor de zelfevaluatie geldt uiteraard dat het de bedoeling is om een goede balans te vinden tussen het ex-ante- en het ex-postperspectief (zie ook rubriek 4.1 van dit plan van aanpak).

⁹ Convenantsperiodes lopen voor een termijn van 5 jaar. Deze periodes worden doorgaans geformuleerd als de jaren waarin het convenant loopt, “tot en met” het laatst jaar. In dit geval is dit eigenlijk 2023-2027. Een volgende overeenkomst zou immers lopen van 1 januari 2023 t.e.m. 31 december 2027. In dit artikel is evenwel aangegeven “tot” het jaar wanneer een volgende periode zou lopen.

3 Beleidscontext

3.1 Historiek en kader

3.1.1 *Wetenschapscommunicatiebeleid*

3.1.1.1 *Historiek*

De popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie is voor de Vlaamse Regering reeds sinds 1993 een beleidsprioriteit. In 1994 wordt dit ook gekoppeld aan het wetenschapsbeleid dat vanaf dan een Vlaamse bevoegdheid wordt. In 1995 keurde de Vlaamse Regering een eerste actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie goed.

Het beleid hierrond evolueerde doorheen de jaren en in 2012 werd met het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie (VR 2012 2001 MED 0026) en het Marketing- en Communicatieplan “Wetenschap, technologie en innovatie in Vlaanderen 2012-2014” (VR 2012 2906 MED 0311) overgegaan tot meerjarige Beleidsplannen. Hierin werd de problematiek van de lage instroom van jongeren en bijgevolg het lage aantal afgestudeerden in de exacte en toegepaste wetenschappen opnieuw scherp gesteld. Het verhogen van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap én technologie was eveneens een belangrijke beleidsdoelstelling in tweede instantie.

In 2014 werd ook een decreetaanpassing doorgevoerd¹⁰ aan het W&I-decreet waarbij een nieuw hoofdstuk “wetenschapscommunicatie en structurele partners” werd ingevoegd om zo de hoofdlijnen van het beleid inzake wetenschapscommunicatie en de betrokken instellingen te regelen.

Deze plannen 2012-2014 werden in 2015 opgevolgd door het “Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020”¹¹. In dit beleidsplan worden enerzijds ambities uitgetekend voor het verhogen van de efficiëntie, effectiviteit en doelmatigheid en het verminderen van de versnippering van (de actoren van) het wetenschapscommunicatiebeleid. Anderzijds wordt voorzien in de aansluiting op het STEM-actieplan 2012-2020 (zie rubriek 3.1.1.3), waarbij een betere instroom in STEM-studierichtingen en doorstroming naar STEM-functies¹² wordt beoogd. Het “Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020” zal vernieuwd worden door het tot op vandaag “Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2021-2030” dat op het moment van het opstellen van dit plan van aanpak nog in voorbereiding is

3.1.1.2 *Actuele invulling van wetenschapscommunicatie(beleid)*

Wetenschapscommunicatie wil op een (inter)actieve manier over wetenschap informeren en dialogeren. Via verschillende strategieën aangepast aan specifieke doelgroepen probeert het wetenschapscommunicatiebeleid om de om interesse te wekken, de kennis te vergroten, de opinie te vormen en de attitude en/of het gedrag te veranderen. Wetenschapscommunicatie vraagt een interactie tussen onderzoekers en/of wetenschapscommunicatoren met de maatschappij, waarbij de burgers de kans krijgen te interageren en zelf te participeren aan onderzoek (citizen science).

Het onderwerp van de communicatie is wetenschap, waarbij technologie gezien kan worden als (de resultaten van) toegepaste wetenschappen. Alle wetenschappelijke domeinen (alfa, beta, gamma) en alle soorten onderzoek (fundamenteel onderzoek, strategisch basisonderzoek, toegepast onderzoek) komen aan

¹⁰ Decreet van 25 april 2014 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen, art. 103-118.

¹¹ Zie: <https://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/innoverende-samenleving/wetenschapscommunicatie/beleid-wetenschapscommunicatie>.

¹² Ook in niet-technologische sectoren zoals de zorgsector.

bod. Er wordt zowel over de noodzaak van wetenschappelijk onderzoek, het (innovatieve) proces van wetenschappelijk onderzoek en (industriële) productontwikkeling als over de producten (kennis, technologie, innovatieve aspecten) gecommuniceerd. De communicatie dient telkens te worden aangepast aan de doelstellingen en aan het specifieke doelpubliek. Het is tevens de bedoeling om iedereen op een eigentijdse en toegankelijke manier te bereiken: van laagdrempelige introducties voor mensen met (heel) beperkte voorkennis en kinderen tot meer diepgravende informatie.

Binnen wetenschapscommunicatie wordt rekening gehouden met maatschappelijke uitdagingen en wordt er gestreefd naar het stimuleren van het maatschappelijk debat over wetenschap en bepaalde wetenschappelijke evoluties. Hierbij wordt ook ingegaan op de bezorgdheden van burgers over innovaties zoals artificiële intelligentie, cybersecurity, biotechnologie, etc. en de ethische aspecten van de wetenschapsbeoefening. Het is de bedoeling om via wetenschapscommunicatie burgers goed te informeren over de uitdagingen in tal van domeinen van de samenleving en mogelijke wetenschappelijke of technologische oplossingen, zodat ze kritische en ethisch onderbouwde standpunten kunnen innemen.

Samengevat wil het wetenschapscommunicatiebeleid inzetten op vier doelstellingen:

- Vlaanderen op de kaart zetten als topregio op het vlak van wetenschap, technologie en innovatie;
- het brede publiek duidelijk, eenvoudig en genuanceerd informeren over de voortgang en de doorbraken in deze domeinen;
- iedereen sensibiliseren voor het maatschappelijk, economisch en cultureel belang van wetenschappen en technologie;
- jongeren stimuleren tot studie- en beroepskeuzes in deze richtingen.

3.1.1.3 STEM-beleid¹³

Vanuit de vaststelling van en de groeiende aandacht voor de problematiek van de instroom van jongeren in de exacte en toegepaste wetenschappen bij diverse fora en organisaties werd in het Vlaams Parlement in 2011 een resolutie goedgekeurd over een geïntegreerd interministerieel actieplan wetenschap en techniek gericht op het verhogen van het aantal afgestudeerden in de exacte wetenschappelijke en technische richtingen. Naast in het eerder vermelde Beleidsplan Wetenschapscommunicatie (zie rubriek 3.1.1.1), resulteerde dit eveneens in een “STEM-actieplan 2012-2020”¹⁴ voor het stimuleren van loopbanen in wiskunde, exacte wetenschappen en techniek.

Het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie van 2012 kwam in parallel met dit actieplan tot stand en beiden werden als complementaire beleidsplannen begin 2012 aan de Vlaamse Regering (VR 2012 2001 MED.0026) voorgelegd. Het STEM-actieplan ging uit van beleidsdomein Onderwijs en Vorming (aangezien het voornamelijk gaat over de instroom van jongeren in een STEM-studierichting) in samenwerking met het beleidsdomein Werk en Sociale Economie en het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie. In uitvoering van beide beleidsplannen werd een STEM-stuurgroep opgericht waarin de samenwerking tussen de betrokken beleidsdomeinen geconcretiseerd werd. Daarnaast werd een STEM-platform opgericht als een informeel adviesorgaan voor de STEM-stuurgroep. Dit STEM-platform is samengesteld uit vertegenwoordigers van bedrijfssectoren, onderwijs- en kennisactoren en beleidsverantwoordelijken.

In de legislatuur 2014-2019 werd vooropgesteld om jongeren actief te wijzen op het grote potentieel aan jobs in de STEM-richtingen. Hierbij werd ingezet op een vernieuwde en meer intersectorale STEM-strategie die breed maatschappelijk de interesse voor wetenschap en techniek en de benutting van technisch talent moet aanwakkeren. Deze doelstelling werd o.m. door de middelen voor wetenschapscommunicatie gereali-

¹³ Het Engelstalig letterwoord “STEM” staat voor: science, technology, engineering and mathematics. In het Nederlands wordt dit beschouwd als: “wiskunde, exacte wetenschappen en techniek”.

¹⁴ Zie ook: <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/stem-actieplan-2012-2020>

seerd. Midden 2021 werd de STEM-agenda 2030 “STEM-competenties voor een toekomst- en missiegericht beleid” aan de Vlaamse Regering meegedeeld (VR 2021 1106 MED.0205)¹⁵. Hierin wordt verder ingezet op een hogere instroom in STEM-opleidingen en -loopbanen, op STEM-specialisten en op het algemeen versterken van STEM-competenties in de ruime maatschappij: “STEM-geletterdheid”. In de STEM-agenda vertaalt dit zich in 4 strategische doelstellingen:

- De samenleving is zich bewust van het belang van STEM-competenties.
- Iedereen met interesse en talent in STEM vindt de weg naar een passende STEM-opleiding.
- Het STEM-onderwijs en opleidingsaanbod speelt in op de evoluties en transities in het bedrijfsleven, onderzoek en de samenleving.
- STEM-competenties worden zoveel mogelijk ingezet in functie van noden, evoluties en transities in het bedrijfsleven, in onderzoek en in de brede maatschappij.

3.1.2 RVO-Society

3.1.2.1 Historiek

RVO-Society werd in 2000¹⁶ opgericht ter nagedachtenis van baron prof. Roger Van Overstraeten, de oprichter en eerste directeur van imec. De bedoeling was de missie van Roger van Overstraeten voort te zetten, met name de interesse van jongeren voor (onderzoek op het gebied van) micro-elektronica en bij uitbreiding ICT stimuleren.

Van in de beginjaren kenmerkte de RVO-Society zich als een speler met een sterke expertise, die zich manifesteerde a.d.h.v. succesvolle deelnames aan projectoproepen en dit zowel bij lokale als regionale overheden. Dit succes werd mee mogelijk gemaakt door het feit dat de RVO-Society binnen de toenmalige actieplannen Wetenschapsinformatie en Innovatie door haar focus op ICT een leemte opvulde en dan ook als structurele partner werd erkend.

RVO-Society is als netwerkorganisatie die nauw samenwerkt met onderwijspartners, wetenschapscommunicatiepartners, bedrijven, sectororganisaties en de overheid, opgericht om als brug te fungeren tussen innovatie enerzijds en onderwijs en vorming anderzijds. Hierbij vertaalt ze de vooruitgang van technologie en wetenschappen en de maatschappelijke relevantie ervan, zowel in educatieve projecten voor het onderwijs en de vrije tijd als in initiatieven voor het grote publiek.

Hiertoe verwezenlijkte RVO-Society onder meer:

- een continue leerlijn met aantrekkelijk en didactisch verantwoord educatief materiaal over nanotechnologie, gericht op een doelgroep van kleuters tot de leerlingen van het laatste jaar van het secundair onderwijs. Hierbij wordt zowel ingegaan op de actuele als op de toekomstige mogelijkheden en de maatschappelijke implicaties ervan. Deze leerlijn is ontwikkeld in samenwerking met diverse onderwijspartners;
- training en ondersteuning van leerkrachten, directies, pedagogische begeleiders en inspecteurs (professionals in onderwijs en vorming op alle niveaus);
- samenwerking met organisaties uit het onderwijsveld, zoals pedagogische begeleidingsdiensten, professionele nascholingsorganisaties en lerarenopleidingen van hogescholen;
- de uitwerking van een wetenschappelijk onderbouwde STEM-didactiek, in afstemming met het onderwijsveld;
- de uitwisseling van expertise en materiaal met (structurele) partners in het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid;

¹⁵ Zie ook: https://beslissingenvlaamseregering.vlaanderen.be/?search=STEM-agenda_2030

¹⁶ Aanvankelijk als “Stichting Roger Van Overstraeten”, sinds juni 2005 als Roger Van Overstraeten vzw

- specifieke acties om STEM-studies positief te belichten, vooral gericht op ouders, maar ook op het brede publiek.

Sinds 2006 is RVO-Society ingeschakeld als structurele partner in het wetenschapscommunicatiebeleid door middel van opeenvolgende (meerjarige) overeenkomsten¹⁷ afgesloten met de Vlaamse overheid. Ten opzichte van andere structurele partners¹⁸ zoals F.T.I vzw en de expertisecellen wetenschapscommunicatie, is RVO-Society (op vlak van het subsidiebudget) eerder een kleinere speler. Niettemin neemt RVO-Society een unieke positie in in het wetenschapscommunicatielandschap. Via de vrij directe relatie met imec is RVO-Society zeer sterk ingebed in een excellente onderzoeksomgeving. Op inhoudelijk vlak laat deze relatie toe om direct de brug te slaan van het wetenschappelijk onderzoek van imec naar het onderwijs, het bedrijfsleven en de maatschappij. Op financieel vlak geeft imec het engagement om RVO-society te voorzien van een ondersteuning die even groot is als de subsidie die RVO-Society van de Vlaamse overheid in het kader van het wetenschapscommunicatiebeleid ontvangt.

RVO-Society maakt ook deel uit van het netwerk van STEM-academies, een initiatief dat in 2014 vorm kreeg onder impuls van de minister van Onderwijs. De STEM-academie bundelt de organisatoren van buitenschoolse STEM-activiteiten¹⁹.

3.2 Convenant 2018-2022

3.2.1 Aanbevelingen uit de evaluatie(s)

Het huidige convenant 2018-2022 werd in samenspraak met RVO-Society opgesteld – en zoals hierboven aangegeven - op basis van de conclusies en aanbevelingen van de evaluatie van het voorafgaande convenant (2013-2017).

Deze conclusies en aanbevelingen betreffen – samengevat - onder meer dat:

- RVO-Society in de periode 2013-2017 op een succesvolle manier invulling gaf aan haar doelstellingen, haar activiteiten aansloten bij de doelstellingen inzake het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid, door haar samenwerking met een groot aantal partners een belangrijke speler was in het landschap, haar toegekende middelen correct aanwendde en dat dit ook in de KPI's weerspiegeld werd;
- het ontwerp van beleidsplan 2018-2022, dat in het kader van de zelfevaluatie 2013-2017, weloverwogen en in lijn met de SWOT-analyse werd opgesteld, maar dat verdere uitwerking via o.a. jaarlijkse actieplannen vereist is;
- er bij de uitbouw van een gericht portfolio van (kern)activiteiten rekening gehouden moet worden met de schaalgrootte van RVO-Society en met het inzetten op het vergroten van impact door te kiezen voor projecten die met elkaar samenhangen;
- RVO dient, onder meer in het licht van het geambieerde groeiscenario, in te zetten op het versterken van het team met extra medewerkers, van de interne structuren en van de structurele financiering en dient dit ook te specificeren en te verantwoorden in de verdere uitwerking van het strategisch plan;
- de Vlaamse overheid aandacht dient te besteden aan de kwaliteit van de diverse STEM-initiatieven die overall ontstaan aangezien een (kwaliteits)kader hiervoor ontbreekt en aan het meer sturen op samenhang tussen de initiatieven om zo de impact ervan te vergroten;

¹⁷ Een meerjarige subsidieovereenkomst 2006-2009 die in 2008 verlengd werd tot eind 2011, een éénjarige overeenkomst voor 2012 en convenanten voor de periode 2013-2017 en 2018-2022.

¹⁸ Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/innoverende-samenleving/wetenschapscommunicatie/beleid-wetenschapscommunicatie#2%20structurele%20partners>

¹⁹ Zie ook: <https://www.vlaio.be/nl/andere-doelgroepen/stemvlaio/stem-academies/stem-academies>

- de Vlaamse overheid de KPI's dient te herbekijken, in lijn dient te brengen met de huidige rollen en taken van RVO-Society en de hoogte van de streefwaarden dient te bespreken met RVO-Society, waarbij een sterkere focus gelegd kan worden op de kwaliteit i.p.v. de kwantiteit van de resultaten;
- de Vlaamse overheid, gelet op het succes van de huidige activiteiten van en de opportuniteiten die er liggen voor RVO-Society een verhoging van de structurele financiering, opnieuw dient te overwegen. (Dit werd reeds bij de evaluatie van 2013 aanbevolen, maar er werd toen geen gevolg aan gegeven).

Naast de individuele evaluatie van RVO-Society werd in 2017 ook een systeemevaluatie (van de actoren) wetenschapscommunicatie uitgevoerd²⁰. Deze systeemevaluatie werd in 2018 aangevuld met een systeemevaluatielukkig van het wetenschapscommunicatielandschap in het kader van de evaluatie van F.T.I²¹. De conclusies en aanbevelingen van deze evaluatie richtten zich weliswaar op het hele wetenschapscommunicatiesysteem en niet specifiek op RVO-Society, niettemin zijn ze echter wel relevant (geweest) voor de verdere beleidsvoering inzake wetenschapscommunicatie en dus ook, indirect, voor RVO-Society.

In de conclusies en aanbevelingen van deze systeemevaluatie werd onder meer aangehaald dat:

- Wetenschapscommunicatie-actoren de meerwaarde van (meer) samenwerking onderschrijven en bereid zijn om de doelen, middelen en activiteiten meer op elkaar af te stemmen. Vanuit de Vlaamse overheid dient ervoor gezorgd te worden dat het beleidskader deze (structurele) samenwerking niet belemmert maar wel stimuleert, bv. door individuele doelen op deze samenwerking te richten en dit ook te koppelen aan (kwalitatieve) KPI's en de subsidies.
- Hierbij suggereerde de externe evaluator dat (de Vlaamse overheid nagaat of) het aanstellen van een onafhankelijke partner die zich focust op het bevorderen van de samenwerking tussen de actoren, zonder in concurrentie te gaan met deze actoren, een meerwaarde kan betekenen.
- Wetenschapscommunicatie-actoren dienen in een dialoog, waarin de Vlaamse overheid betrokken wordt, gemeenschappelijke (systeem)doeleinden te bepalen, rekening houdend met de uiteenlopende eigenschappen van de actoren. Hierbij kan gebruikt gemaakt worden van een platform waarop actoren overleg kunnen voeren over aspecten op strategisch en op operationeel niveau.
- Wetenschapscommunicatie-actoren kunnen gezamenlijk meer inzetten op STEM, maar het is raadzaam om de wildgroei aan STEM-initiatieven (met hulp van het beleid) te kaderen. Hiertoe dienen meer afspraken gemaakt te worden over: wat onder STEM wordt begrepen; wanneer een initiatief de term STEM mag gebruiken; wat de minimale STEM-kennis en -vaardigheden moeten zijn en hoe deze getoetst kunnen worden; en een onafhankelijke vorm van kwaliteitscontrole op STEM-initiatieven.
- Ook arbeidsmarktactoren betrokken dienen te worden in het wetenschapscommunicatiesysteem. Dit kan een toegevoegde waarde inhouden op vlak van inhoud en mogelijk ook financieel in een win-win-samenwerking. Hierbij kan ingespeeld worden op uitdagingen waar arbeidsmarktactoren mee kampen zoals instroom van voldoende talent, sensibilisering bij het grote publiek rond het potentieel van nieuwe technologieën en hun bijdrage tot meer duurzame ontwikkeling, etc.
- In de context van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen het belangrijk is dat het nieuwe beleidskader evoluties in wetenschapscommunicatie, zoals een sterkere focus op wetenschappelijke en digitale geletterdheid in de brede samenleving bevorderen; *STEM for all*; meer

²⁰ Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/onze-opdracht/strategisch-beleid/beleidsevaluaties/afgeronde-beleidsevaluaties/beleidsevaluaties-1>

²¹ Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/onze-opdracht/strategisch-beleid/beleidsevaluaties/afgeronde-beleidsevaluaties/beleidsevaluaties-2018>

aandacht voor multidisciplinaire wetenschappen en het toenemend belang van sociale en humane wetenschappen, mee in rekening neemt en de strategie daarop consequent laat aansluiten. Dit impliceert bijvoorbeeld dat er binnen wetenschapscommunicatie ook inspanningen worden gericht op doelgroepen die niet direct zullen kiezen voor een STEM/wetenschappelijke richting en dat er ook voldoende aandacht moet blijven voor andere wetenschappelijke disciplines dan loutere STEM-disciplines.

- Geïnvesteed dient te worden in het draagvlak voor wetenschap en techniek door het publiek in de breedte te betrekken bij de dialoog over de impact van wetenschap en techniek op de samenleving en dat zorgen over deze impact bespreekbaar gemaakt en geremedieerd dienen te worden. Zo kan er in het kader van burgerschap en citizen science voor gezorgd worden dat het publiek meer impact krijgt op de Vlaamse wetenschapsagenda. Een gezamenlijk optreden van de wetenschapscommunicatie-actoren hierin maakt hun positie t.o.v. van het publiek enerzijds en de beleidsdomeinen waar deze verschillende onderzoeksagenda's worden bepaald anderzijds, duidelijker en sterker.
- Het belangrijk is om meer onderzoek in het domein van wetenschapscommunicatie in Vlaanderen te stimuleren. Zo kunnen betere inzichten verkregen worden in de effectiviteit en impact van bepaalde (beleids)acties en de rol van actoren, zowel uit het wetenschapscommunicatieveld als daarbuiten. In dit opzicht is het ook belangrijk om verbonden te blijven met buitenlandse en internationale wetenschapscommunicatienetwerken en de evolutie van wetenschapscommunicatie als academisch vakgebied om hier maximaal uit te kunnen leren.

3.2.2 Bepalingen van het huidig convenant

In het convenant 2018-2022 tussen de Vlaamse Gemeenschap en Roger Van Overstraeten Society vzw, worden onder art. 8 de strategische doelstellingen van RVO-Society opgesomd. Deze strategische doelstellingen zijn een overname van de drie in het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020 uitgezette beleidsdoelstellingen (zie rubriek 3.1.1). Aan elk van deze strategische doelstelling worden in het convenant operationele doelstellingen gekoppeld:

- SD 1. Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen en doorstroming naar STEM-functies in de werkomgeving.
 - OD 1.1. Ontwikkelen en organiseren van activiteiten om jongeren kennis te laten maken met wetenschappen en techniek en hun belangstelling voor STEM-vakken te verhogen;
 - OD 1.2. Stimuleren en ondersteunen van (na)vormingen m.b.t. STEM-vakken in het onderwijsveld in samenwerking met lerarenopleidingen en lerende netwerken;
 - OD 1.3. Actief meewerken aan de verdere uitbouw van de STEM-academies;
 - OD 1.4. Bijzondere inspanningen leveren voor het bereiken van meisjes en jongens met een bijzondere SES²², zowel in het vrije tijds- als het educatieve aanbod;
 - OD 1.5. Ervaringen en resultaten worden met andere leden van het netwerk van de STEM-Academies gedeeld om te komen tot gedeelde goede praktijken.
- SD 2. Het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie in het bijzonder voor STEM-disciplines.
 - OD 2.1. Meewerken aan grote duurzame wetenschapscommunicatieprojecten door wetenschappelijke kennis aan te reiken en te vertalen op maat van de doelgroep;
 - OD 2.2. Informatie verspreiden over wetenschap en techniek via website, digitale nieuwsbrief en sociale media;
 - OD 2.3. Actief meewerken aan de “Dag van de Wetenschap” en aan andere evenementen die het Beleidsdomein organiseert.

²² Afkorting voor “sociaal-economische status”

- SD. 3 Het versterken van de (internationale) uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.
 - OD 3.1. Meewerken aan initiatieven die de wetenschappelijke doorbraken van imec toegankelijk maken voor het grote publiek;
 - OD 3.2. Meewerken aan – en initiëren of faciliteren van “citizen science” projecten.

Aansluitend op deze SD's en OD's zijn negen kritieke prestatie-indicatoren gekoppeld die erop gericht zijn de voortgang vast te stellen van de realisatie van de strategische en operationele doelstellingen.

Deze KPI's²³ betreffen: het aantal ontwikkelde of aangepaste pakketten of activiteiten in het educatief aanbod (KPI 1), het aantal trajecten (die 2 tot 4 coachingsmomenten omvatten) voor schoolgroepen of middenveldorganisaties in het onderwijs (KPI 2), de omvang van het educatief aanbod (waaronder opleidingen voor leerkrachten, opleidingen voor studenten, uitbouw van een e-learning/blended learning platform en de verkoop/verhuur van educatief materiaal) (KPI 3), de bijdrage aan de verdere uitbouw van de STEM-academies (KPI 4), de oprichting van een kenniscentrum/programme office voor en het coördineren van projecten m.b.t. citizen science (KPI 5)²⁴, het aantal deelnames aan beurzen/acties/events van andere actoren (KPI 6), het aantal deelnames aan projecten in samenwerking met lokale besturen of bedrijven (KPI 7), de omvang van de inzet van sociale media (KPI 8) en de mate van de tevredenheid van de verschillende doelgroepen (KPI 9).

Voorts omvat het convenant naast deze KPI's ook een aantal engagementen zoals, het bekendmaken van activiteiten via het Wetenschapsinformatienetwerk²⁵ (WIN) (art. 6), specifieke bepalingen m.b.t. de deelname aan de “Dag van de Wetenschap” (art. 7), de eventuele opname van bijzondere opdrachten (art. 10), communicatierichtlijnen (art. 11) en *good governance* (art. 12).

Het convenant bevat naast engagementen van de Vlaamse Gemeenschap en van RVO-Society, ook engagementen van imec (art. 13) die ook medeondertekenaar is van het convenant. Imec engageert zich er immers toe om RVO-society steun te verlenen bij de realisatie van haar projecten, en dit zowel materieel, logistiek als door personeel ter beschikking te stellen. Voorts is deze steun ook financieel. Deze bepaling (art. 13 §2) in het oorspronkelijke convenant²⁶ werd door het addendum bij het convenant met ondertekeningsdatum 12 juni 2018 aangepast en verduidelijkt. Hierbij werden o.a. de verhouding tussen de financiële steun *in cash* en *in kind* evenals de modaliteiten m.b.t. deze bijdrage naar de Vlaamse overheid toe gespecificeerd.

3.2.3 Ontwikkelingen tijdens het huidig convenant

Zoals eerder aangegeven is de werking van RVO-Society rond 2 pijlers, Brightlab en Scivil, gestructureerd. Deze structuur werd in de loop van de huidige convenantstermijn 2018-2022 opgezet.

²³ De streefcijfers voor een aantal van deze KPI's werden in een addendum bij het convenant (met ondertekeningsdatum 12 juni 2018) aangepast ten opzichte van het oorspronkelijke convenant.

²⁴ In art. 14 §3 van het convenant worden nog specifieke bepalingen en verwachtingen aangegeven m.b.t. dit kenniscentrum.

²⁵ Het Wetenschapsinformatienetwerk was een netwerk van personen en organisaties in de Vlaamse overheid die wetenschap, techniek en technologische innovatie dicht bij de mensen proberen te brengen en was er op gericht om informatie en expertise uit te wisselen tussen de leden onderling en met de overheid. Sinds juli 2021 is deze taak overgedragen naar EOS Wetenschap vzw die sinds 2020 een structurele partner is in het wetenschapscommunicatiebeleid. Zie ook: <https://www.eoswetenschap.eu>.

²⁶ VR 2017 2212 DOC.1391, met als ondertekeningsdatum 12 juni 2018.

3.2.3.1 Brightlab

Brightlab bundelt de activiteiten van RVO-Society die gericht zijn naar het STEM-onderwijs. Zelf omschrijft RVO-Society Brightlab als een STEM-onderwijslabo waarbij het de bedoeling is om jongeren klaar te stomen voor de uitdagingen van de 21ste eeuw met stimulerend, krachtig en innoverend STEM-onderwijs.

Hierbij wordt gefocust op jongeren tussen 6 en 18 jaar, met specifieke aandacht voor meisjes en jongeren in kansarmoede. Binnen Brightlab worden krachtige leeromgevingen ontwikkeld, waar mogelijk in cocreatietrajecten met scholen en/of andere partners binnen de quadruple-helix, gebruikmakend van accurate STEM-didactiek en vernieuwende content, contexten en didactische middelen (zoals e-learning). Deze educatieve producten worden via teach the teacherconcepten gebracht naar het onderwijsveld en vrijetijdsorganisaties die STEM-activiteiten aanbieden.

3.2.3.2 Scivil

Binnen het wetenschapscommunicatiebeleid zet de Vlaamse overheid ook in op de uitbouw van een citizen science²⁷ beleid en een volwaardige citizen science community. Het citizen science beleid houdt onder meer in dat onderzoekers uit alle onderzoeksdomeinen worden aangemoedigd om, waar nuttig en mogelijk, burgers te betrekken bij hun onderzoek en dat burgers geënthousiasmeerd worden om mee te werken aan onderzoeksprojecten. Hiertoe wordt vanuit het beleid sinds 2018 aan twee pijlers gewerkt, nl. projectoproepen voor citizen science projecten²⁸ en de realisatie van een kenniscentrum voor citizen science.

RVO-Society kreeg de opdracht om invulling te geven aan dit kenniscentrum voor citizen science en deze opdracht werd ook in het convenant 2018-2022 opgenomen. Zo wordt het meewerken aan de oproepen voor citizen science projecten vermeld als operationele doelstelling en wordt de oprichting van een kenniscentrum voor citizen science en het fungeren als *programme office* voor citizen science projecten als een KPI vermeld. Voorts wordt in art. 14 van het convenant aangegeven dat hier specifieke middelen voor worden toegekend (200.000 euro) en dat verwacht wordt dat het kenniscentrum volgende taken structureel zal vervullen (art. 14 §3):

- *de ontwikkeling van een digitaal platform voor grootschalige datacollectie: zorgen dat de nodige IT-infrastructuur wordt opgebouwd en onderhouden;*
- *zorgen voor een kwaliteitsvol datamanagement;*
- *de uitwerking van procedures voor het gebruik van dit digitaal platform;*
- *kennis over generieke aspecten (juridische, ethische, etc.) van citizen science bundelen en vertaling in bruikbare hulpmiddelen voor projectdragers;*
- *bijkomend onderzoek voeren naar goede voorbeelden van citizen science projecten in het buitenland*
- *bestaande initiatieven bundelen en partners inspraak geven in de verdere opbouw van citizen science in Vlaanderen, in samenwerking met EOS²⁹ en de Jonge Academie³⁰.*
- *een grondige reflectie over de vragen van onderzoekers die in de volgende fase aan bod kunnen komen;*
- *het doortrekken van het citizen science programma naar het STEM-onderwijs en de doorvertaling van citizen science naar onderwijsprojecten;*
- *samenwerking opzetten met sterke communicatiepartners.*

²⁷ Doorgaans wordt de term citizen science gebruikt in plaats van de Nederlandstalige term “burgerwetenschap”.

²⁸ Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/oproep-citizen-science>.

²⁹ EOS Wetenschap vzw, zie ook voetnoot 25.

³⁰ Zie ook: <https://jongeacademie.be/over-ons/wie-is-de-jonge-academie/>.

Om invulling te geven aan dit in het convenant vooropgestelde kenniscentrum zette RVO-Society in 2019 Scivil op.

3.3 Beleidsnota 2019-2024

Ondertussen ging tijdens de lopende convenantsperiode 2017-2021 een nieuwe legislatuur van start. Hoewel RVO-Society niet direct wordt vernoemd in de beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024³¹ (met uitzondering van een enkele verwijzing naar Scivil), zijn er op vlak van wetenschapscommunicatie wel elementen in vervat die relevant zijn voor RVO-Society. In de beleidsnota wordt wetenschapscommunicatie sterk gelinkt aan het STEM-beleid en worden deze beiden ook gekoppeld aan het stimuleren van een ondernemende en innoverende cultuur in Vlaanderen.

Hierbij wordt onder meer aangegeven dat in het kader van het STEM-beleid aansluiting gezocht wordt bij de uitdagingen die voortvloeien uit de digitalisering van de samenleving, in het bijzonder met AI en CS, maar dat er tegelijk voldoende aandacht zal uitgaan naar technische beroepen en TSO- en BSO- opleidingen. VLAIO³² wordt naar voren geschoven als STEM-regisseur die prioritair dient te werken aan het connecteren van de verschillende beleidsdomeinen en de verschillende stakeholders in het veld. Dit om de grote diversiteit aan activiteiten zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen en de impact te vergroten.

De Vlaamse Regering wil ook investeren in activiteiten buiten het schoolcurriculum om kinderen en jongeren in contact te brengen met STEM. Voor de uitrol van deze activiteiten wordt actief ingezet op het betrekken van het bedrijfsleven en de lokale besturen. De prioriteit ligt op een volwaardig aanbod overal in Vlaanderen voor jongeren tussen 8 à 14 jaar. Naast techniek en wetenschap ligt de inhoudelijke klemtoon ook op digitale competenties en coderen. Hierbij is het ook de bedoeling om de gemeenten sterker te stimuleren om een kwaliteitsvol aanbod te voorzien.

Voorts wordt ingezet op maatregelen met aangetoonde meerwaarde op positieve beeldvorming rond ondernemers en ondernemerschap en de ontwikkeling van ondernemerscompetenties, zodat ambitieus ondernemerschap en innovatie meer en meer de maatschappelijke grondstroom worden in Vlaanderen.

Daarnaast zet de Vlaamse Regering stappen – zoals beslist in het kader van de beleidsagenda's artificiële intelligentie en cybersecurity – voor de invulling van de ondersteuning van het concept 'Schools of the Future' en de digitalisering van de organisatie en leerprocessen in scholen. Hierbij worden onder meer de technologische industrie en de VLOR³³ betrokken. Doelstelling is een hypermoderne digitale school met een innovatieve arbeidsorganisatie, waar de leerlingen op gedreven wijze digitale en andere toekomstgerichte competenties verwerven, in lijn met de noden van de arbeidsmarkt en de 21ste eeuwse vaardigheden.

³¹ Zie ook: https://www.ewi-vlaanderen.be/sites/default/files/beleidsnota_2019-2024_economie_wetenschapsbeleid_en_innovatie.pdf

³² Agentschap Innoveren & Ondernemen, zie ook: <https://www.vlaio.be>

³³ Vlaamse Onderwijsraad, zie ook: <https://www.vlor.be/>

4 Doelstellingen en beoogde resultaten

4.1 Uitgangspunten voor de evaluatie

In de beleidsnota Economie, Wetenschapsbeleid en Innovatie 2019-2024 wordt in het kader van de doelstelling “een beleid gedreven door feiten en cijfers” het engagement aangegaan om de evaluatie-agenda van het departement nauwgezet uit te voeren. Hierbij wordt gespecificeerd dat de proportionaliteit van de evaluatie-aanpak in functie van de omvang van de betrokken organisaties en budgetten bekeken zal worden met het oog op het efficiënt besteden van tijd en middelen.

Dit engagement werd door de evaluatiecel van het Departement EWI geconcretiseerd in de eigen beleidsplanning voor de periode 2020-2024 en in een visienota inzake de rationalisatie van de evaluaties. In deze documenten werden ook een aantal uitgangspunten uitgetekend voor de evaluaties uit te voeren vanaf 2020. Deze uitgangspunten³⁴ zijn:

- Alle evaluatiebepalingen (uit de regelgeving) dienen aan bod te komen.
- Evaluaties dienen te evolueren en te innoveren. “Platgetreden paden” worden vermeden.
- Evaluaties houden een goede balans tussen het ex-post- en het ex-anteperspectief. Concreet betekent dit dat het ex-anteperspectief meer aandacht moet krijgen en het ex-postperspectief beknopter wordt.
- Waar mogelijk/relevant wordt een systeembenadering ingebracht. Deze systeembenadering gaat in eerste instantie uit van het W&I³⁵-systeem en de beleidsdoelstellingenkaders waarin dit is ingebed.

4.2 Doelstellingen van de evaluatie

De bepalingen in het W&I-decreet en het convenant stellen voor de evaluatie geen expliciete doelstellingen voorop, anders dan dat het de bedoeling is om de algemene werking van RVO-Society te evalueren en de resultaten van de evaluatie in te zetten voor het bepalen van de voorwaarden voor een nieuw convenant. Als basisaanpak voor de evaluatie wordt in de regelgeving vooropgesteld dat de algemene werking geëvalueerd wordt op basis van de strategische doelstellingen, de operationele doelstellingen en de kritieke prestatie-indicatoren (en eventueel aangevuld met andere vooropgestelde doelstellingen waarover jaarlijks gerapporteerd is). Hierbij wordt ook het beleidskader zoals vermeld in art. 4 van het convenant in rekening gebracht. Het convenant omvat tevens een aantal elementen waar de evaluatie in het bijzonder rekening mee dient te houden (art. 20 §2 – zie ook deel 2 van dit plan van aanpak). Daarnaast zal de zelfevaluatie die RVO-Society gevraagd wordt om op te stellen (bestaande uit een terugblik, ex-postluik en een vooruitblik, ex-anteluik) en in het bijzonder het ontwerp van beleidsplan (ex-ante-gedeelte van de zelfevaluatie) mee beoordeeld worden in het kader van de evaluatie.

Het uitgangspunt dat evaluaties dienen te evolueren en te innoveren, is in het bijzonder van toepassing op deze evaluatie van RVO-Society. De organisatie werd in opdracht van het departement al meerdere keren geëvalueerd. Ook voor de evaluatie van 2022 is dus een specifieke aanpak noodzakelijk, met aandacht voor de genoemde uitgangspunten (zoals nadruk op het ex-anteluik en inbreng van een systeembenadering). De evaluatie dient ook minstens terug te kijken op de evaluatie die in 2017 werd uitgevoerd.

³⁴ De eerste twee uitgangspunten waren voordien ook al geldig, maar worden hier ter herinnering hernomen.

³⁵ W&I staat voor wetenschap en innovatie.

4.3 Beoogde resultaten

Als resultaten van de evaluatie van RVO-Society worden minstens (conform art. 20 van het convenant) onderstaande elementen verwacht:

1. Ex-postperspectief: een analyse en beoordeling van de werking van en de wijze waarop RVO-Society haar missie, opdracht en strategische doelstellingen – binnen een evoluerende beleidscontext – tot op vandaag heeft gerealiseerd, met inbegrip van:
 - a) De doelstellingen die in het beleidsplan 2018-2022 zijn opgenomen, eventuele aanvullende opdrachten waarvoor RVO-Society werd ingeschakeld en de KPI's;
 - b) Het gevoerde beleid en governance binnen de organisatie;
 - c) De geleverde bijdrage aan wetenschappelijke, economische, maatschappelijke en beleidsmatige impact;
 - d) De bijdrage van RVO-Society aan het Vlaamse W&I-beleid en het wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid(splan) in het bijzonder;
 - e) De lokale, regionale, nationale en internationale samenwerking en positionering op vlak van wetenschapscommunicatie, STEM, en eventueel ruimer;
 - f) Een financiële analyse van de aanwending van de subsidies en de mate waarin (externe) financiering wordt aangetrokken;
 - g) Systeemblik ten aanzien van het Vlaams beleid ter zake en de actoren (quadruple helix) betrokken in wetenschapscommunicatie, met inbegrip van citizen science en STEM in het bijzonder, en verwante beleidskaders, bv. Open Science, Open Data, onderzoeksinfrastructuur, W&I-beleid, en Vlaams beleid als geheel, zoals vervat in Visie 2050 en Vizier 2030 en ander beleidsniveaus, van lokaal tot internationaal, zoals EU-doelstellingen, Regional Innovation Scoreboard en SDG's, bij uitbreiding;
 - h) De evolutie sinds het vorige evaluatiemoment in 2017 en in het bijzonder de wijze waarop rekening is gehouden met de conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie en eventueel met de conclusies en aanbevelingen van de systeemevaluaties (zie rubriek 3.2.1).
2. Ex-anteperspectief: een analyse en beoordeling van de toekomstplannen van RVO-society, met inbegrip van:
 - a) De door RVO-Society vooropgestelde doelstellingen, ambities en prestaties;
 - b) De ambities om bij te dragen aan wetenschappelijke, maatschappelijke, economische en beleidsmatige impact en voorgestelde paden hiernaartoe;
 - c) Het geplande beleid en governance binnen de organisatie;
 - d) Hoe RVO-Society plant deze ambities te monitoren aan de hand van (kwalitatieve) KPI's;
 - e) Het uitzetten van de toekomstplannen van RVO-Society tegenover de Vlaamse beleidsambities voor de toekomst en (mogelijke) evoluties in de beleids- en maatschappelijke context;
 - f) Hoe RVO-Society zich zal positioneren in het citizen science, wetenschapscommunicatie- en STEM-beleid en het systeem hierrond en welke opportuniteiten hierin gezien worden;
 - g) Een systeemblik op de inpassing van deze toekomstplannen in de ruimere beleidsdoelstellingenkaders (op verschillende niveaus), waaronder Open Science, Open Data, onderzoeksinfrastructuur, W&I-beleid, en Vlaams beleid als geheel, zoals vervat in Visie 2050 en Vizier 2030 en andere beleidsniveaus, van lokaal tot internationaal, zoals EU-doelstellingen, Regional Innovation Scoreboard en SDG's;
3. Conclusies en aanbevelingen.

Concreet moet de evaluatie leiden tot een eindrapportering waarin conclusies en aanbevelingen betreffende de toekomst zijn opgenomen, rekening houdend met de uitdagingen en bedreigingen waarmee RVO-Society

in de toekomst geconfronteerd kan worden. De resultaten van deze evaluatie zullen – conform het convenant - de basis vormen bij de onderhandelingen over een nieuw convenant.

5 Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie

5.1 Inhoudelijk

De evaluatie omvat in eerste instantie wat in het convenant (art. 20) wordt vooropgesteld, maar is hier niet toe beperkt. Op het vlak van vooropgestelde doelstellingen en verwachte resultaten is dit reeds in deel 4 van dit plan van aanpak verduidelijkt en wordt dit verder gedetailleerd in de evaluatieluiken onder deel 6. Deze evaluatie situeert zich op een hoog aggregatieniveau waarbij RVO-Society onder meer als instituut en als beleidsinstrument in ogenschouw wordt genomen.

Daarenboven is RVO-Society de gemeenschappelijke koepel over enerzijds Scivil als kenniscentrum citizen science én anderzijds het nieuwe Brightlab dat de (educatieve) STEM-initiatieven bundelt. De doelstellingen die in het convenant zijn vastgelegd en de beleidsdoelstellingen die de Vlaamse overheid via RVO-Society nastreeft, worden door RVO-Society via deze twee pijlers gerealiseerd. RVO-Society is een zowel een koepel- als een netwerkorganisatie die de brug wil leggen tussen innovatie en educatie, wat ook zo in de scope van de evaluatie meegenomen moet worden.

RVO-Society is sterk verweven met imec. Zo voorziet imec RVO-Society van onder meer van middelen, expertise en huisvesting en werkt RVO-Society mee aan initiatieven die wetenschappelijke doorbraken van imec toegankelijk maken voor het grote publiek en draagt RVO-Society bij aan het STEM-beleid van imec. Deze band tussen RVO-Society en imec dient ook expliciet in de evaluatie aan bod te komen.

Zoals aangegeven (zie deel 3.1.1) zijn het wetenschapscommunicatiebeleid, met inbegrip van het beleid inzake citizen science, en het STEM-beleid sterk met elkaar verbonden. Desalniettemin zijn het beleidsthema's met eigen prioriteiten en specificiteiten. In het geheel van de evaluatie, zowel bij het individuele als het systeem perspectief en in het bijzonder bij de conclusies en aanbevelingen dient dan ook duidelijk te worden aangegeven of deze het wetenschapscommunicatiebeleid, of daarbinnen specifiek het citizen science beleid, of het STEM-beleid, of het beleid als geheel betreffen, en op welke (beleids)actoren ze gericht zijn.

5.2 Synergie met de evaluatie van de Volkssterrenwachten

Het convenant in het kader van RVO-Society loopt parallel met het convenant dat met de Vlaamse Volkssterrenwachten is afgesloten. De evaluaties die in beide convenanten voorzien zijn, vallen binnen dezelfde periode. Bovendien situeren de beide convenanten zich ook binnen dezelfde beleidsthema's, nl. wetenschapscommunicatie, citizen science en STEM. Omwille van de overeenkomsten tussen deze evaluaties, vanuit het systeem perspectief, en op het vlak van de betrokken actoren, de te interviewen betrokkenen, de gezamenlijke beleidskaders en -context, etc. is het de bedoeling om deze evaluaties in één overheidsopdracht te bundelen om de evaluatiemiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten, deze synergie zo goed mogelijk te benutten en een zo volledig mogelijk evaluatiebeeld te geven van het gevoerde beleid over de actoren heen.

Uiteraard blijft het de bedoeling dat RVO-Society en de Volkssterrenwachten elk in hun eigenheid worden geëvalueerd en dat er hiervoor aparte rapporteringen zullen worden opgesteld.

5.3 Tijds kader

Het convenant stelt (art. 20) dat de evaluatie in de eerste helft van 2022 georganiseerd wordt en uiterlijk tegen 30 juni 2022 voltooid dient te zijn

5.4 Input van het voorwerp van de evaluatie

RVO-Society zal als input voor deze evaluatie een – compacte – zelfevaluatie opstellen. Deze zelfevaluatie omvat een ex-post- en een ex-anteluik op basis van de richtlijnen die als bijlage 1 bij dit plan van aanpak zijn opgenomen. Het is de bedoeling dat deze zelfevaluatie op een hoog aggregatieniveau wordt uitgewerkt

en zich beperkt tot essentiële onderwerpen. RVO-Society rapporteert immers jaarlijks omstandig aan het departement over haar activiteiten en prestaties in het kader van de opvolging van het convenant en de uitbetaling van de subsidies. Ook voor de evaluatie geldt het in het convenant vermelde principe van de eenmalige bevraging (art. 17) en het (zo veel mogelijk) beperken van de administratieve lasten.

In overleg met RVO-Society werd afgesproken dat het ex-postluik van de verwachte zelfevaluatie tegen eind januari 2022 en het ex-anteluik tegen eind februari 2022 zullen worden opgeleverd.

6 Evaluatieluiken

De in het convenant omschreven specifieke punten waarmee de evaluatie in het bijzonder rekening moet houden, de doelstellingen en de elementen die minstens als resultaat van de evaluatie worden verwacht en de krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie indachtig, worden volgende evaluatieluiken naar voren geschoven. Deze luiken dienen in de evaluatieopdracht te worden opgenomen, maar vormen geen exhaustieve opsomming. De gekozen evaluatieonderwerpen (per luik) zijn niet altijd even strikt van elkaar te scheiden. Overlappingsen tussen de luiken zijn dan ook niet uitgesloten.

Het is bovendien de bedoeling dat de evaluatie van RVO-Society verschillende dimensies belicht. Zoals eerder aangegeven betreft dit een ex-post- en ex-anteperspectief, maar ook: zowel een interne (vanuit het oogpunt van RVO-Society zelf) als een externe invalshoek (door de ogen van doelgroepen, klanten, belanghebbenden, etc.), een lokaal, over regionaal, nationaal, Europees tot internationaal perspectief en zowel het instituut op zichzelf bekeken als in een systeemperspectief. Met systeemperspectief wordt bedoeld dat de evaluatie ook de systeemcontext in acht neemt, waarbij rekening gehouden wordt met andere actoren/instrumenten betreffende wetenschappelijk onderzoek en dit op verschillende beleidsniveaus en hun doelstellingenkaders.

6.1 Ex-postluik

Het ex-postluik van de evaluatie wordt uitgevoerd op een hoog aggregatieniveau. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van de beschikbare rapporteringen en eventuele reeds door RVO-Society uitgevoerde analyses en beoordelingen. Tevens wordt er rekening mee gehouden dat de beleidsdoelstellingen evolueren en niet noodzakelijk identiek meer zijn aan de beleidsdoelstellingen die bij de start van het convenant golden.

6.1.1 *Beleidsplanning en -realisatie*

In dit luik richt de evaluatie zich – in eerste instantie vanuit een intern perspectief – op de strategische beleidsplanning van RVO-Society, de implementatie van deze strategieën, de uitvoering en de resultaten ervan. Hierbij worden onder meer de strategische en operationele doelen uit het convenant, het beleidsplan voor de periode 2018-2022 en het ruimere kader van de visie en missie van RVO-Society in rekening gebracht.

Daarnaast wordt – vanuit een extern perspectief - de beleidsplanning en realisatie ervan beschouwd tegen de achtergrond van het systeem/de systemen waarin RVO-Society was en is ingebed. Dit wordt trapsgewijs aangepakt, startend vanuit het beleidskader dat ook in art. 4 van het convenant wordt geschetst, verder uitgaande van het Vlaamse W&I-systeem en de ruimere beleidsdoelstellingen van de Vlaamse overheid. In eerste instantie betreft dit uiteraard het beleid dat uitgezet is in het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020, het beleid inzake citizen science, het STEM-actieplan 2012-2020 en de STEM-agenda 2030.

Vanuit een ruimer perspectief dient rekening gehouden te worden met andere actoren en bv. Open Science, Open Data, onderzoeksinfrastructuur, W&I-beleid, en Vlaams beleid als geheel, zoals vervat in Visie 2050 en Vizier 2030 en ander beleidsniveaus, van lokaal tot internationaal, zoals EU-doelstellingen, Regional Innovation Scoreboard en SDG's, bij uitbreiding, en voor zover relevant.

Via deze externe blik is het de bedoeling dat in de evaluatie wordt nagegaan in welke mate de strategische doelstellingen – in de beschouwde periode – aansloten bij en bijgedragen hebben tot de beleidsdoelstellingen, op de verschillende niveaus en in relatie tot andere actoren (quadruple helix) binnen dit systeem/deze systemen.

Dit evaluatieluik moet ook aangeven en beoordelen wat de meerwaarde is van RVO-Society als netwerkorganisatie voor het beleid en voor de systemen waarin de instelling is ingebed en deel van uitmaakt. Voor deze analyse wordt dan ook rekening gehouden met samenwerkings- en netwerkinitiatieven en -activiteiten.

Ook dit dient vanuit verschillende dimensies bekeken te worden, van samenwerking op lokaal vlak over regionaal en nationaal, tot Europees en internationaal niveau.

6.1.2 Werking en governance

Dit evaluatielukkig focust op de werking, aansturing en governance van RVO-Society (en haar deelorganisaties, zoals vermeld in rubriek 5.1) tijdens de voorbije periode en uiteraard in het licht van de strategische beleidsplanning en in functie van de verwachte prestaties en impact. Binnen dit evaluatielukkig wordt ook de nodige aandacht besteed aan de in het convenant opgenomen bepalingen inzake de werking en governance van RVO-Society, .

Dit evaluatielukkig omvat tevens een financiële analyse. Deze analyse gebeurt op een hoger geaggregeerd, beschouwend niveau (en is dus niet bedoeld als audit) en overstijgt het niveau van het nazicht van de jaarlijkse financiële rapportering. De financiële analyse is erop gericht in grote lijnen conclusies te trekken over de aanwending van de (overheids)middelen door RVO-Society en de resultaten en de meerwaarde die hieruit voortvloeien. Onder voorbehoud van de definitieve goedkeuring van de jaarlijkse uitgavenbegrotingen door het Vlaams Parlement en het behalen van KPI's, voorziet het convenant immers in een jaarlijks basisbedrag van 819.000 euro voor de financiering van RVO-Society in de lopende convenantsperiode. Binnen dit aspect van de evaluatie wordt ook rekening gehouden met de in het convenant voorziene bepalingen inzake de aanwending van de subsidie, de (gehele) bijdrage van imec en uit externe bronnen verworven middelen.

Binnen dit evaluatielukkig wordt tevens nagegaan hoe werd omgesprongen met de aanbevelingen en conclusies uit de vorige evaluatie (en systeemevaluaties)³⁶ en tot welke ontwikkelingen dit leidde op het vlak van o.a. de aansturing, het personeelsbeleid, financieel beleid en communicatiebeleid, uiteraard eveneens binnen een wijzigende (beleids)context.

6.1.3 Prestaties en Impact

In dit luik wordt een analyse en beoordeling verwacht van de prestaties/resultaten en de impact die RVO-Society heeft gerealiseerd (of nog zal realiseren) in de periode 2017/2018 tot 2022 en verder terugblikkend indien relevant. De analyse en beoordeling dient in te gaan op de resultaten die RVO-Society heeft behaald, en in het bijzonder prestaties en impact die gerealiseerd werd in het kader van de strategische en operationele doelstellingen van het convenant. De realisatie van de KPI's biedt voor de evaluatie een startpunt voor dit evaluatielukkig. Deze KPI's zijn op zich echter onvoldoende om bv. een kwalitatief beeld te krijgen van de verwezenlijkingen en de impact van RVO-Society, zeker als netwerkorganisatie. Het is dan ook de bedoeling om een beeld te vormen van de resultaten en impact van RVO-Society op basis van meer en andere gegevens zoals bv. de mate waarin de ruime doelgroep bereikt werd, welke opportuniteiten gecreëerd werden, de mate van tevredenheid van de betrokken organisaties en stakeholders, etc.

Specifiek is het de bedoeling dat de resultaten en impact van RVO-Society worden geanalyseerd en beoordeeld en dit zowel wetenschappelijk, technologisch, maatschappelijk, economisch, beleidsmatig en internationaal (indien relevant) en dit bekeken over de periode 2017/2018-2022 en verder terugblikkend indien relevant. Dit betreft zowel rechtstreekse (en onmiddellijke) impact zoals de effecten die opgetreden zijn bij de doelgroepen na deelname aan een activiteit, als de meer onrechtstreekse impact (en op langere termijn) zoals de bijdragen die RVO-Society aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen (o.a. W&I, wetenschapscommunicatie, STEM), maar ook de effecten die (op langere termijn) gegenereerd worden bij partners en doelgroepen. Voor RVO-Society is de bijdrage aan de impact (wetenschappelijk, maatschappelijk, economisch of beleidsmatig) van imec een specifiek element in dit evaluatielukkig.

³⁶ Zie onder meer de punten die in rubriek 3.2.1 ter illustratie werden vermeld.

6.2 Ex-anteluik

Zoals reeds is aangehaald onder uitgangspunten voor de evaluatie (rubriek 4.1), is het de bedoeling dat dit toekomstgericht evaluatielukkig minstens een even belangrijk deel van de evaluatie vormt als het ex-postlukkig. De evaluatieresultaten dienen immers maximaal relevant te zijn voor de beleidsvoorbereiding, de onderbouwing en verantwoording van de verdere beleidsvoering en als leeraspect voor zowel RVO-Society, de Vlaamse overheid als betrokken actoren.

Naast het trekken van lessen uit het de huidige convenantsperiode en deze te vertalen als leerpunten voor de toekomst wordt binnen het ex-anteluik van evaluatie ook de toekomstvisie van RVO-Society beoordeeld. Hiertoe is in de zelfevaluatie een ex-anteluik voorzien die onder meer een ontwerp van beleidsplan voor de komende vijfjarige periode (2023-2027) omvat.

Ook het ex-anteluik van de evaluatie dient zowel benaderd te worden vanuit het perspectief van RVO-Society als expertisecentrum op zich (bv. ook op het vlak van organisatieaspecten als duurzaamheid, wendbaarheid en veerkracht) - als binnen de (ruimere) beleidscontext. In eerste instantie betreft deze beleidscontext het beleid inzake wetenschapscommunicatie, citizen science en STEM, maar ook verwante beleidstopics als Open Science, Open Data, onderzoeksinfrastructuur en het W&I-beleid (de plaats RVO-Society in dit beleid), het Vlaamse beleid, maatschappelijke ontwikkelingen, etc. dienen aan bod te komen. Dit evaluatielukkig richt zich in elk geval op de voorgestelde strategie, de hieraan verbonden doelstellingen, ambities en prestaties/resultaten en op de te realiseren impact. Specifiek voor wat de maatschappelijke impact betreft, wordt verwacht dat er strategieën worden ontwikkeld en voorgesteld gericht op het realiseren van dergelijke impact ("paden naar maatschappelijke impact"). Hierbij wordt ook in rekening gebracht dat RVO-Society een netwerkorganisatie is. Daarom moet ook in het ex-anteluik de interactie, samenwerking en netwerking met andere actoren aan bod komen.

Binnen het ex-anteluik mag ook de systeemblik niet ontbreken. Hierbij is het de bedoeling om vanuit het perspectief van de beleidsdoelstellingenkaders te kijken naar de systemen waarbinnen RVO-society zich samen met andere actoren (quadruple helix) positioneert. Deze blik dient onder meer naast de hierboven reeds genoemde beleidstopics, ook beleidskaders van de andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid zoals Onderwijs en Vorming, Werk en Sociale Economie, het Vlaams beleid als geheel en zoals vervat in Visie 2050, Vizier 2030 en andere beleidsniveaus, alsook lokale tot internationale beleidskaders zoals de EU-doelstellingen, Regional Innovation Scoreboard en SDG's, te omvatten.

Voor de toekomstige opvolging van RVO-Society is het zeker aangewezen dat de KPI's die nu in het convenant vermeld zijn, geëvalueerd worden. De KPI's dienen sowieso geëvalueerd te worden op het vlak van o.a. hun relevantie, bruikbaarheid en mogelijkheden tot het vereenvoudigen van de rapportering en het verlagen van de rapporteringslasten voor RVO-Society. Daarnaast dient uiteraard nagegaan te worden of deze KPI's nog steeds overeenstemmen met evoluties in het beleid, bv. de ondertussen goedgekeurde STEM-agenda 2030 en het (voorlopig zich nog in de ontwerpfase bevindende) Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2021-2030.

6.3 Conclusies en aanbevelingen

Hierbij worden de evaluatieconclusies uit de verschillende luiken samengebracht en aangewend om tot een rapport te komen met aanbevelingen voor een nieuwe, geoptimaliseerde samenwerking met RVO-Society. De eindrapportering omvat minstens een beschrijving van de beleidscontext, geeft een toelichting over de evaluatiecontext en -aanpak, een overzicht van de ingezette methodes en middelen, de uitgevoerde analyses en de eraan verbonden beoordelingen en een overzicht van conclusies en aanbevelingen (waaronder concrete aanbevelingen voor kwalitatieve KPI's op korte en lange termijn en specifiek voor RVO-Society en de Vlaamse overheid).

De eindrapportering geeft ook verantwoording voor het tot nu toe gevoerde beleid en onderbouwing voor het te voeren beleid. Zoals ook opgenomen in de regelgeving is het de bedoeling dat de resultaten van de evaluatie onder meer gebruikt worden bij de onderhandelingen over een volgend convenant.

7 Evaluatieonderdelen, -methodologie en procedure

7.1 Onderdelen van de evaluatie en methodologie

De evaluatie dient te bestaan uit een ex-postluik en een ex-anteluik en een goed evenwicht tussen beide luiken is essentieel bij de uitvoering ervan. Wat inhoudelijk in beide luiken aan bod moet komen, wordt toegelicht in deel 6).

De methodologieën die bij de uitvoering van de evaluatie minstens aan bod moeten komen, zijn:

1. Documentenstudie.
2. Interviews – consultatie van betrokken stakeholders (RVO-Society, Vlaamse overheid, doelgroepen, partners, etc.).
3. Toekomstgerichte methodologieën ter ondersteuning van het ex-anteluik van de evaluatie.
4. Een systeembenadering van de omgeving en de beleidskaders waarin RVO-Society en de andere wetenschapscommunicatie- en STEM-actoren zich bevinden.

De werkzaamheden in het kader van deze evaluatie moeten leiden tot een globaal eindrapport waarvan de inhoud in grote lijnen wordt omschreven in deel 6.3.

7.2 Procedure

7.2.1 Bronnen

De volgende bronnen worden voor de evaluatie reeds als relevant beschouwd: het convenant 2018-2022, de regelgeving zoals onder meer vervat in het W&I-decreet, beleidsnota's en beleidsbrieven (art. 4 van het convenant), ministeriële subsidiebesluiten, het evaluatierapport van de voorgaande evaluatie, relevante systeemevaluaties (bv. in het kader van wetenschapscommunicatie), de resultaten van de Wetenschapsbarometer³⁷, de jaarverslagen³⁸ en andere rapporteringsdocumenten (zoals de rapporten van het wetenschappelijk adviescomité en de monitoring van de impact van communicatie-activiteiten), en de zelfevaluatie die door RVO-Society wordt opgesteld (zie ook 5.4). Uiteraard is deze opsomming niet limitatief.

7.2.2 Evaluator

Voor de uitvoering van deze evaluatie zal een beroep gedaan worden op een externe consultant. De consultant zal worden aangesteld via de aanbesteding van een overheidsopdracht voor de uitvoering van bovenvermelde evaluatie. De consultant zal RVO-Society beoordelen conform de evaluatieluiken hoger gedefinieerd en rekening houden met de doelstellingen, de verwachte resultaten van de evaluatie en de onderscheiden evaluatiedimensies.

Van de consultant wordt verwacht dat hij bij de uitvoering van zijn opdracht de onderscheiden evaluatieluiken vertaalt in een set van samenhangende en relevante evaluatievragen en in zijn werkplan voor uitvoering methodologieën aanwendt die tegemoetkomen aan de doelstellingen van de evaluatie en leiden tot de beoogde resultaten ervan en dit rekening houdend met de onderscheiden evaluatiedimensies. Verder zal de consultant bij de uitvoering van de evaluatieopdracht een beroep moeten doen op

³⁷ De wetenschapsbarometer is een bevragsinstrument om het draagvlak voor wetenschap en technologie bij verschillende doelgroepen te bepalen. Een eerste bevraging (nulmeting) werd in het voorjaar van 2018 georganiseerd. Momenteel zijn de resultaten van de meting uit 2020 beschikbaar. Zie ook: <https://www.ewi-vlaanderen.be/wetenschapsbarometer>

³⁸ Zoals omschreven in art. 18 en 19 van het convenant.

verschillende vormen van expertise en diverse stakeholders moeten raadplegen om de opdracht tot een goed einde te kunnen brengen.

De consultant moet alle onderdelen van de evaluatie op zich nemen en minstens de bronnen aanwenden die ter beschikking staan van deze evaluatie.

7.2.3 Verloop

De evaluatie wordt begeleid door een stuurgroep waarin vertegenwoordigers van het departement (afdeling Strategie en Coördinatie en afdeling Onderzoek) zijn opgenomen. Verder wordt een vertegenwoordiger van de bevoegde minister in de hoedanigheid van waarnemer opgenomen in de stuurgroep. De externe consultant wordt uitgenodigd deel te nemen aan de stuurgroep maar maakt er geen deel van uit.

De stuurgroep is het orgaan dat bevoegd is voor toezicht op en de begeleiding van het evaluatieproces. Dit betekent dat de stuurgroep waakt over het correcte verloop van het evaluatieproces en dit zo nodig kan bijsturen. De stuurgroep valideert tevens interviewlijsten, tussentijdse resultaten, rapporten en andere stukken, voorstellen en/of andere op te leveren resultaten. De stuurgroep bewaakt voorts de kwaliteit van het geleverde werk en daarom vindt de rapportering over de evaluatie plaats aan de leden van de stuurgroep.

Tevens ziet de stuurgroep erop toe dat de externe consultant de evaluatieopdracht uitvoert in overeenstemming met de bepalingen van het opdrachtbestek en dat de werkzaamheden resulteren in een eindrapport met concrete aanbevelingen die inpasbaar zijn in de regelgeving.

De werking van de stuurgroep is neergelegd in een huishoudelijk reglement.

Op de eerste stuurgroepvergadering wordt ook het evaluatievoorwerp uitgenodigd zodat betrokkenen kennis kunnen maken met de aanpak die de externe consultant voor de uitvoering van de evaluatieopdracht voorstelt en ook om een aantal afspraken te kunnen maken.

Vooraleer de stuurgroep de eindrapportering finaal valideert, krijgt het evaluatievoorwerp de mogelijkheid om het ontwerp van eindrapport na te lezen met het oog op de verbetering van materiële fouten. Vastgestelde materiële fouten moeten altijd verbeterd worden en conclusies of aanbevelingen die erop gebaseerd waren, moeten overeenkomstig aangepast worden. Voor het nazicht met het oog op de verbetering van materiële fouten krijgt het evaluatievoorwerp een week tijd en de verwachte periode waarin dit nazicht moet gebeuren, wordt ruim op voorhand aan het evaluatievoorwerp meegedeeld, zodat deze werkzaamheden opgenomen kunnen worden in de eigen planning.

Voor de dagelijkse opvolging van de evaluatiewerkzaamheden is een operationele werkgroep ingesteld. Deze bestaat uit de dossierbehandelaar voor de evaluatie (en zijn/haar back-up) die behoren tot de evaluatiecel en uit de inhoudelijke dossierbehandelaars voor RVO-Society.

Het (enige) aanspreekpunt (SPOC) voor alle betrokkenen bij de evaluatie is eerder vermelde dossierbehandelaar voor de evaluatie.

7.2.4 Nazorg

In het kader van de kwaliteitsbewaking en dit zowel wat betreft de dienstverlening van de evaluatiecel aan de beleidsvoorbereidende entiteiten en aan het voorwerp van evaluatie, is het de bedoeling om systematisch na afloop van een evaluatie een kwaliteitscontrole van het proces te maken. Hiervoor zal de evaluatiecel de betrokken partijen waaronder het voorwerp van de evaluatie uitnodigen voor een nazorggesprek. Dit gesprek staat geheel los van de inhoudelijke uitkomst van de evaluatie, het gaat hier louter over het procesmatige aspect van de evaluatie. Uiteraard staat het de geëvalueerde(n) vrij ook hun mening te geven omtrent het inhoudelijke aspect maar dit is hier niet het kader voor.

7.3 Planning

De indicatieve planning voor de verdere voorbereiding en uitvoering van de evaluatie:

1. Intern gevalideerd ontwerp van plan van aanpak (PVA), eind oktober 2021
2. Afstemmen plan van aanpak met RVO-Society, 8 november 2021
3. Aanbesteding evaluatieopdracht, november 2021
4. Gunning evaluatieopdracht, december 2021
5. Start evaluatie, eerste stuurgroepvergadering, eind december 2021/begin januari 2022
6. Aanleveren van de zelfevaluatie door RVO-Society,
 - ex-postluik eind januari 2022
 - ex-anteluik eind februari 2022
7. Ontwerpversie tussentijds rapport voor stuurgroep, maart 2022
8. Tweede stuurgroepvergadering, maart 2022
9. Ontwerp van eindrapport, eind april 2022
10. Derde stuurgroepvergadering, midden mei 2022
11. Nazicht van het ontwerp van eindrapport op materiële fouten, begin juni 2022
12. Finale versie eindrapport, eind juni 2022
13. Mededeling van de resultaten aan de directe betrokkenen (conform de communicatiestrategie, zie ook hoofdstuk 10 van dit plan van aanpak) betreffende (de resultaten van) beleidsevaluaties, begin juli 2022
14. Nazorggesprek over het verloop van de evaluatie, oktober 2022

8 Informeren van en afstemming met het evaluatievoorwerp

Op 22 september 2021 werd een – online – overleg georganiseerd tussen vertegenwoordigers van het departement (evaluatiecel) en vertegenwoordigers van RVO-Society. Hierbij werden zowel de evaluatiepraktijk van het departement als de grote lijnen van de evaluatie-aanpak toegelicht. Onder meer op basis van de dialoog tijdens dit overleg werd dit plan van aanpak verder uitgewerkt.

Na validering binnen het departement werd dit concrete plan van aanpak en de richtlijn/leidraad voor het opstellen van de zelfevaluatie (bijlage 1) op 8 november 2021 aan RVO-Society toegelicht. Hierbij werd RVO-Society ook om feedback gevraagd m.b.t. de voorgestelde timing en de verwachte op te leveren resultaten van de evaluatie.

Onderhavig plan van aanpak werd na deze toelichting aangepast op basis van de gemaakte afspraken.

Hieronder wordt nog een overzicht gegeven van de feedback op het plan van aanpak en van de gemaakte afspraken:

1. In deel 7.3 en doorheen het document werd m.b.t. de streefdatum voor het indienen van het ex-post- en ex-antelook van de zelfevaluatie aangepast.
2. Verdere afspraken zijn ook vastgelegd in de presentatie die in de finale versie aan de deelnemers aan het overleg van 8 november 2021 werd bezorgd. Dit betrof onder meer afspraken op het vlak van contactpersonen.

9 Elementen m.b.t. de inzet van een externe consultant

9.1 Algemeen

Zoals aangegeven in de voorgaande rubrieken van dit plan van aanpak (o.a. rubriek 7.2.2) wordt voor de uitvoering van de evaluatie een beroep gedaan op een externe consultant.

De consultant zal worden aangesteld via een aanbestedingsprocedure. Het is de bedoeling betreffende procedure in november 2021 op te starten. De evaluatiecel van de afdeling Strategie en Coördinatie (ASC) van het Departement EWI staat in voor het geheel van (de afhandeling van) de aanbestedingsprocedure van de opdracht van de consultant. Dit omvat zowel het voortraject, de eigenlijke aanbestedingsprocedure als de opvolging van de uitvoering van de opdracht.

9.2 Beschikbaarheid van documenten

Volgende informatie zal ter beschikking worden gesteld aan de consultant(s), hetzij als bijlage bij het opdrachtbestek, hetzij op de relevante website, hetzij elektronisch op te vragen bij het departement:

1. Publieke documenten, of ter beschikking voor het opstellen van de offerte
 - a) het convenant 2018-2022 met RVO-Society en het addendum;
 - b) het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en de wijzigingen aan betreffend decreet³⁹;
 - c) regeerakkoorden, beleidsnota's en beleidsbrieven⁴⁰;
 - d) de beleidsplannen inzake wetenschapscommunicatie en STEM
 - e) informatie over RVO-Society, <https://www.rvo-society.be/>;
 - f) diverse adviezen (VARIO, SERV of andere, cf. websites adviesorganen);
 - g) vorige evaluaties van RVO-Society of andere relevante evaluatierapporten⁴¹;
 - h) de resultaten van de Wetenschapsbarometer, <https://www.ewi-vlaanderen.be/wetenschapsbarometer>.

2. Ter beschikking vanaf de plaatsing van de opdracht
 - a) beleidsplan 2018-2022 van RVO-Society;
 - b) ministeriële subsidiebesluiten;
 - c) de jaarlijkse rapportering van RVO-Society aan het Departement EWI;
 - d) relevante beslissingen van en nota's/mededelingen aan de Vlaamse Regering;
 - e) de zelfevaluatie van het RVO-Society, met inbegrip van het ontwerp van beleidsplan 2023-2027;

³⁹ Via Vlaamse Codex: <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1018085¶m=inhoud>

⁴⁰ Via <https://www.vlaanderen.be/publicaties> of <http://www.vlaamsparlement.be>

⁴¹ Via <https://www.ewi-vlaanderen.be/onze-opdracht/strategisch-beleid/beleidsevaluaties>

10 Communicatiebeleid

Zoals vastgelegd in de communicatiestrategie voor beleidsevaluaties⁴² van het Departement EWI, wordt een evaluatierapport pas publiek vanaf het moment dat het beslissingsproces over de toekomst van het evaluatievoorwerp is afgerond.

Tijdens de periode daarvoor is de eindrapportering vertrouwelijk en wordt het enkel ter beschikking gesteld aan de direct betrokken partijen, nl. de bevoegde minister, de leden van de stuurgroep die de evaluatie heeft begeleid en (vertegenwoordigers van) het evaluatievoorwerp.

Het evaluatievoorwerp kan na de afronding van de evaluatieprocedure een beroep doen op de externe consultant om de evaluatie aan (vertegenwoordigers van) het evaluatievoorwerp toe te lichten, conform de hierboven omschreven communicatiestrategie. Hiervoor wordt een optie voorzien bij de aanbesteding voor deze evaluatieopdracht.

⁴² Zie <https://www.ewi-vlaanderen.be/wat-doet-ewi/strategisch-beleid/beleidsevaluaties/wat-beleidsevaluatie>

Bijlage 1 Richtlijnen/leidraad voor de zelfevaluatie

Inleiding

De evaluatiepraktijk die het Departement EWI hanteert, voorziet standaard in het opstellen van een zelfevaluatie door “het voorwerp van de evaluatie”. De zelfevaluatie bestaat zowel uit een terugblik (ex-postluik van de zelfevaluatie) als een vooruitblik (ex-anteluik van de zelfevaluatie).

Deze evaluatiepraktijk is ook – zij het beperkt – doorvertaald naar de evaluatiebepalingen in het convenant met RVO-Society.

Omdat RVO-Society, net als de meeste (te evalueren instellingen, jaarlijks omstandig rapporteert, is het de bedoeling om de zelfevaluatie op een zo hoog mogelijk aggregatieniveau te houden. Bij het opstellen van de gevraagde zelfevaluatie, kan - waar mogelijk en nuttig - altijd verwezen worden naar al bestaande documenten of beschikbare gegevens (uit jaarverslagen, op de website, andere rapportering, etc.). Het is niet de bedoeling dergelijke informatie te reproduceren.

De bedoeling van deze zelfevaluatie is om RVO-Society toe te laten een ex-postreflectie t.a.v. de afgelopen periode (vanaf 2017⁴³ t.e.m. 2022, dit laatste voor zover informatie over het laatste jaar beschikbaar zal zijn) op te stellen en op basis hiervan ook een aantal krachtlijnen uit te zetten voor de toekomst (een vooruitblik op de periode vanaf 2023 tot 2027 of zelfs verder), wat in de praktijk neerkomt op een ontwerp van beleidsplan voor een volgende convenantsperiode.

De eigenlijke evaluatie 2022 van RVO-Society die in het plan van aanpak ter zake wordt uiteengezet, wordt opgezet vanuit twee perspectieven (met name ex post en ex ante) en vanuit verschillende dimensies, zoals verduidelijkt in de inleidende alinea van sectie 4.1 van het plan van aanpak.

De evaluatie van RVO-Society zoals vooropgesteld in het plan van aanpak omvat zowel een beoordeling van RVO-Society zelf als van haar activiteiten (zoals aangegeven met inbegrip van de deelorganisaties Brightlab en Scivil en rekening houdend met het feit dat RVO-Society een netwerkorganisatie is). Bij de ex-postbeoordeling van RVO-Society ligt de nadruk op de strategie (planning en realisatie), werking en governance, en organisatorische aspecten, terwijl bij de beoordeling van de activiteiten de nadruk eerder zal liggen op de behaalde resultaten, impact, kwaliteit van het geleverde werk, interactie met stakeholders/doelgroepen/klanten/andere actoren (binnen het quadruple helix), etc. Een belangrijk deel van de evaluatie is gericht op de toekomst en omvat onder meer een analyse en beoordeling van de toekomstplannen van RVO-Society in relatie tot de toekomstplannen van de beleidsmakers en dit op verschillende beleidsniveaus (cf. systeemblik). Er wordt verwacht dat RVO-Society in het ex-anteluik van zijn zelfevaluatie rekening houdt met de doelstellingenkaders op deze verschillende beleidsniveaus en aantoont hoe zijn toekomstplannen erop inspelen en ertoe bijdragen.

Om de zelfevaluatie op te stellen, **kan** RVO-Society uitgaan van onderstaande richtlijn/leidraad die is onderverdeeld in een aantal thema's. Deze thema's worden (soms) aangevuld met een aantal vragen die illustratief zijn ten aanzien van het thema in kwestie. Het is **niet** de bedoeling dat de opgestelde zelfevaluatie deze vragen afzonderlijk beantwoordt, maar wel om op basis van de beschreven thema's en de (eventueel) onderliggende vragen voldoende elementen aan te reiken om elk thema te onderbouwen en in te vullen.

⁴³ Voor zover relevant, het laatste jaar van de vorige overeenkomst kon immers niet volledig in de vorige evaluatie meegenomen worden.

Ex-postluik van de zelfevaluatie

Terugblik op conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie

In dit deel van de zelfevaluatie wordt een reflectie verwacht op de vorige evaluatie in 2017 van RVO-Society en wat daaruit werd geleerd, welke aanbevelingen wel of niet bruikbaar bleken, wat wel of niet geïmplementeerd werd en waarom (niet) en wat de conclusies hierover achteraf zijn. Vanzelfsprekend hoeft dit element van de zelfevaluatie niet noodzakelijk apart verwerkt te worden, maar kan het geïntegreerd worden in de bespreking van specifieke thema's.

Beleidsplanning en -realisatie/rol, positie en meerwaarde

In dit onderdeel wordt in eerste instantie een korte toelichting verwacht bij het eigen beleid en hoe dit is/was ingebed/afgestemd op de beleidsdoelstellingen en dit zowel in de Vlaamse als de ruimere (indien relevant, internationale) context en hoe dit beleid ten uitvoer werd gebracht.

Verder wordt een toelichting verwacht bij de manier waarop het eigen beleid al of niet werd bijgesteld in het licht van de evoluerende beleidscontext, de specifieke opdrachten/projecten waarvan sprake in het convenant/de beleidsnota en -brieven, etc. In dit verband dient bijzondere aandacht te gaan naar de bijdragen die RVO-Society heeft geleverd tot de realisatie van de (evoluerende) beleidsdoelstellingen (Vlaams/ruimer), maar ook naar de mate waarin en de wijze waarop de eigen beleidsdoelstellingen werden gerealiseerd of verwacht mag worden dat deze gerealiseerd zullen worden tegen eind 2022 en eventueel waarom (niet).

Dit onderdeel wordt bij voorkeur ook uitgewerkt vanuit zowel een intern als een extern perspectief en zowel op zichzelf als vanuit een systeemperspectief. Hierbij wordt in eerste instantie uitgegaan van het Vlaamse wetenschapscommunicatie-, citizen science, STEM- en daarboven het W&I-systeem, vervolgens het globale Vlaamse beleid (huidig, Visie 2050 en Visie 2030) en nog ruimer (EU, globaal) en dit specifiek voor wat betreft de daar gedefinieerde doelstellingskaders.

Werking, governance en aansturing

Dit onderdeel heeft in eerste instantie betrekking op de werking, governance en aansturing van RVO-Society en dit zowel vanuit een intern als een extern perspectief. Voor de aansturing en opvolging dienen zowel de interne als de externe dimensie aan bod te komen. De interne dimensie heeft betrekking op de interne organisatie van RVO-Society zelf, terwijl de externe dimensie zowel van toepassing kan zijn op de relatie met doelgroepen en belanghebbenden van zowel binnen als buiten de Vlaamse overheid.

In dit onderdeel is het verder de bedoeling dat RVO-Society een eigen inschatting geeft van de werking en het functioneren over de voorbije periode. Aspecten die in dit onderdeel aan bod komen, hebben vooral betrekking op de organisatie van RVO-Society en de deelorganisaties Brightlab en Scivil, de beleidsvoering (d.i. planning, personeelsbeleid, financieel beleid, communicatiebeleid, etc.), de realisatie van de (strategische en operationele) doelstellingen en opdrachten, de bijdragen tot het beleid, de samenwerking met doelgroepen en belanghebbenden, de Vlaamse overheid, etc.

Specifieke aandacht dient te worden besteed aan de middelen die RVO-Society kan inzetten voor de realisatie van zijn doelstellingen, en dit in termen van zowel eigen middelen, middelen afkomstig van de Vlaamse overheid (basissubsidie en andere middelen) als middelen afkomstig van andere partijen. Hierbij gaat in het bijzonder aandacht uit naar middelen die door imec worden ingebracht of verworven werden uit externe bronnen.

Resultaten, prestaties en impact

Binnen dit onderdeel is het de bedoeling om dieper in te gaan op de prestaties en resultaten die RVO-Society heeft gerealiseerd en de (wetenschappelijke en maatschappelijke, en indien relevant beleidsmatige en/of

internationale) impact die werd gerealiseerd of waartoe is bijgedragen en dit minstens vanaf de start van het huidige convenant of, indien relevant, terugblikkend op een langere termijn. De belangrijkste resultaten en de impact die door RVO-Society en de deelorganisaties Brightlab en Scivil in de beschouwde periode werden gerealiseerd, dienen te worden opgesomd en toegelicht. Hierbij kan ingegaan worden op kwantitatieve resultaten (bv. KPI's), maar ook en vooral op de kwalitatieve realisaties en impact. Met betrekking tot dit laatste kan RVO-Society een inschatting proberen te maken van de geboden dienstverlening en ondersteuning, welke effecten (impact) de geboden dienstverlening en ondersteuning hebben gehad voor de onderscheiden en bereikte doelgroepen, welke meerwaarde RVO-Society voor die doelgroepen hebben betekend, etc.

Belangrijke aandachtspunten hierbij zijn de realisatie van maatschappelijk rendement, alsook de creatie van meerwaarde in de aanpak van beleidsmatige, zoals bv. Open Science en Open Data, onderzoeksinfrastructuur, etc. en maatschappelijke uitdagingen zoals bv. klimaat(transitie), (gezondheids)zorg, SDG's, etc. Specifiek kan RVO-Society proberen om een inschatting te maken van hun meerwaarde voor het ecosysteem zelf en voor de actoren (quadruple helix perspectief) actief in dit systeem. Hierbij kunnen ook de verwachte en effectieve dynamiek en samenwerking binnen dit ecosysteem aan bod komen en dit zowel intern als extern (i.e. onder meer ten aanzien van de doelgroepen en belanghebbenden, de Vlaamse overheid, etc.).

De eventuele bijdrage(n) van RVO-Society tot de verschillende doelstellingenkaders kan (kunnen) in dit onderdeel ook aan bod komen. Hierbij wordt trapsgewijs uitgegaan van het W&I-, wetenschapscommunicatie-, citizen science en STEM-beleid, het Vlaams beleid, Visie 2050 en Vizier 2030 en (indien relevant) het EU-beleid, of de internationale beleidscontext.

SWOT-analyse

Uitgaande en aansluitend op de voorgaande thema's kan een SWOT-analyse worden opgesteld die vervolgens kan aangewend worden bij het uitwerken van het ontwerp van beleidsplan voor de komende periode (2023-2027).

Richtinggevend vragen voor het opstellen van de SWOT-analyse:

1. Wat zijn volgens RVO-Society de sterke/zwakke punten van: RVO-Society op zich, de beleidscontext waarin RVO-Society zich situeert, de werking en de activiteiten, de prestaties en impact - en waarom?
2. Welke aandachtspunten zijn er en welke verbeterpunten stelt RVO-Society voor t.a.v. de huidige regelgeving (W&I-decreet, convenant of andere regelgeving.) in relatie tot zijn werking en waarom? Wat is het oordeel van RVO-Society over de praktische modaliteiten van de regelgeving (bv. in termen van planning, bijsturing, administratieve opvolging, rapportering, praktische toepassing ervan, etc.)?
3. Welke opportuniteiten/uitdagingen stellen er zich volgens RVO-Society wat betreft (de uitwerking en/of ontwikkeling van) zijn beleid en werking, de activiteiten hierin en het (eventueel) ingezette instrumentarium en waarom?
4. Andere suggesties/opmerkingen/aanvullingen betreffende de voorbije periode?

Ex-anteluid van de zelfevaluatie

Op basis van het ex-postgedeelte van de zelfevaluatie en rekening houdend met de huidige beleidscontext (zowel lokaal, regionaal, Vlaams en indien relevant internationaal) en regelgeving enerzijds en de te verwachten evoluties in de beleidscontext anderzijds, is het de bedoeling dat RVO-Society (een ontwerp van) strategisch plan opstelt voor de periode 2023-2027. Het ontwerp van strategisch plan dient op

budgettair vlak minstens rekening te houden met een scenario van constant beleid, wat overeenkomt met de bestendinging van de huidige financiële inbreng in termen van de toegekende middelen.

Het (ontwerp van) strategisch plan voor de periode 2023-2027 bevat minstens een missie, strategische en operationele doelstellingen, een afstemming op het algemeen beleidskader en de regelgeving (Vlaams en – indien van toepassing/relevant – internationaal), de wijze van governance en aansturing met – indien mogelijk/relevant – een voorstel voor een mogelijke set van kencijfers/KPI's (kwantitatief en kwalitatief en inclusief streefwaarden), af te sluiten of bestaande samenwerkingsverbanden (o.a. met andere actoren in het veld en voor zover van toepassing), afstemming en synergie onderling (RVO-Society, Brightlab, Scivil en imec) en met andere actoren, en dit telkens met een verantwoording van de voorgestelde keuzes. Het voorstel houdt verder ook expliciet rekening met de systeemdimensie en haakt daarom in op de doelstellingskaders waarin deze systemen zijn ingebed. Hierbij wordt trapsgewijze uitgegaan van het beleidsplan wetenschapscommunicatie, STEM-agenda 2030, beleid inzake citizen science, het W&I-beleid, het Vlaams beleid (d.i. huidig, Visie 2050 en Vizier 2030), en eventueel ruimer zoals Europees of internationaal beleid (bv. SDG's), alsook met beleidsmatige, zoals bv. Open Science en Open Data, onderzoeksinfrastructuur, etc. en maatschappelijke uitdagingen zoals bv. klimaat(transitie), (gezondheids)zorg, etc.

Verder gaat het ontwerp van strategisch plan ook uit van de SWOT (-analyse) die werd opgesteld op basis van het ex-postluik van de zelfevaluatie en geeft het aan hoe de zwakke en sterke punten respectievelijk kunnen worden weggewerkt en benut. Tevens gaat het uit van de geïdentificeerde opportuniteiten en uitdagingen/bedreigingen en geeft het eveneens aan hoe deze maximaal kunnen worden benut/weggewerkt. In het bijzonder dient hierbij de (lokale en) regionale beleidscontext en -ontwikkelingen in overweging te worden genomen, evenals het systeem perspectief en – voor zover relevant – ook de internationale beleidscontext en – ontwikkelingen.

Het (ontwerp van) strategisch plan bevat naast bovenstaande elementen ook suggesties tot vereenvoudiging/aanpassingen van de regelgeving, de rapportering en opvolging, de governance en aansturing, etc. Er wordt met andere woorden verwacht dat RVO-Society ook aanbevelingen formuleert ten aanzien van het wetenschapscommunicatie-, citizen science, STEM- en W&I-beleid in het algemeen en (de samenwerking met) de andere structurele wetenschapscommunicatiepartners in het bijzonder.

Meer in detail bevat dit ontwerp van strategisch plan minstens volgende elementen/antwoorden op volgende vragen:

1. Geef uw visie wat betreft (eventuele wijzigingen aan) de missie en de strategische en operationele doelstellingen.
2. Geef uw visie m.b.t. het beleid op het vlak van wetenschap en innovatie en in het bijzonder wetenschapscommunicatie en STEM en welke rol RVO-Society daarin moet blijven/zou kunnen spelen. Is er nood aan aanpassingen aan de regelgeving die het wetenschapscommunicatie-, citizen science, STEM-, en/of W&I-beleid in het algemeen en de rol van RVO-Society in het bijzonder ten goede kunnen komen en waarom?
3. Geef uw visie met betrekking tot het toekomstige beleid ter zake en dit rekening houdend met de gewijzigde/nieuwe beleidsopties. Welke zijn daarin de uitdagingen voor het beleid en welke rol dient/kan RVO-Society daar volgens u in spelen?
4. Welke wijze van rapportering t.a.v. de Vlaamse overheid en welke opvolging en jaarlijkse beoordeling door de Vlaamse overheid ziet RVO-Society als aangewezen (bv. in termen van eventuele kencijfers/KPI's als mogelijk nuttig (opvolgings)instrument, te behalen resultaten, etc.)? Op welke wijze zou de doelbereiking en impact van RVO-Society in de toekomst het best kunnen worden opgevolgd en waarom?

5. Welke samenwerkingsverbanden met actoren in het veld worden strategisch belangrijk geacht en zijn al in het vooruitzicht gesteld? Welke synergiën met andere wetenschapscommunicatie-actoren, STEM-partners, beleidsdomeinen en actoren in het veld zijn al dan niet aangewezen?
6. Maakt het strategisch plan duidelijk hoe RVO-Society zich positioneert in het veld van actoren (i.h.b. de Vlaamse) en wordt voldoende duidelijk gemaakt hoe en met welke andere actoren zal worden samengewerkt en waarom?
7. Welke aanpassingen aan de overeenkomst zouden de werking, activiteiten, taken en rol van RVO-Society in het ecosysteem ten goede komen (en waarom)?
8. In welke mate zijn de middelen die nu ter beschikking staan van RVO-Society voldoende om de noden te lenigen? Waarom (niet)?
9. Welke aanbevelingen zou RVO-Society kunnen geven wat betreft de toekomstige inzet van RVO-Society en dit zowel algemeen als wat betreft t.a.v. de doelgroepen, belanghebbenden, de overheid, etc.?
10. Is de uitvoering van het strategisch plan realistisch, rekening houdend met de middelen die RVO-Society ter beschikking staan?
11. Andere opmerkingen/suggesties.